

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XXX. Soluuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

satis erit loca ipsa annotare. Vide Dionysium de Ecclesiastica hierarchia, cap. 3. part. 3. Clementem lib. 2. constitut. Apostol. cap. 61. Origenem homil. 5. in diuersa loca Euangelij; Cyrill. Hierosolymit. Catechesi 5. mystagogica; Ambrosium lib. 3. de Spiritu sancto, cap. 12. Eusebium Emissemum homil. 5. de Paschate; Theodoretum in 2. Dialogo; Nazianzenum in oratione de sancta Gorgonia; sed duos pro omnibus audiamus. Sanctus Ioan. CHRYSOSTOMVS homil. 61. ad populū Antiochenum: *Si pura sunt vestimenta, inquit, adora, & communica.* Vide eundem homil. 83. in Matth. homil. 24. in 1. ad Corinth. homil. 3. in epist. ad Ephes. & in homil. de enceniis, & in altera de S. Philogonio. AVGVSTINVS in Psalm. 98. *Nemo, inquit, illam carnem manducat, nisi prius adorauerit.* Vide eundem epist. 118. cap. 3. epist. 120. cap. 27. in Psalm. 21. conuersione prima.

CAPVT XXX.

Soluuntur obiectiones.

SUPEREST vt obiectiones aduersariorum diluamus. PRIMO, Lutherus in libro ad VValdenses obiicit, in Sacramentis præcipuè ad verba Sacramentalia attendere oportere: & inde colligit, nõ debere homines occupari circa adorationem, ne videlicet adorationi intenti obliuiscantur verborum.

RESPONDEO, Nititur hoc argumentum fundamento illo putrido, quòd Sacramenta sint instituta ad instruendum animum, & excitandam fidem, quod millies iam refutatum est. Deinde adoratio ex verbis oritur: inde enim mouemur ad adorandum, quia audimus illud esse corpus Domini. Vnde vnum iuuatur ex altero, tantum abest, vt vnum alterum impediatur.

SECUNDO, obiicit idem. Adoratio ex fide procedere debet; fides autem nititur verbo Dei. Sed verbum Dei non dicit, Christum in Eucharistia esse adorandum.

RESPONDEO, Verbum Dei satis monet, & præcipit, Christum adorari debere in Eucharistia, cum docet illum verè esse Deum, & esse in Eucharistia: & alibi iubet Deum adorari.

TERTIO, obiicit Caluinus. Apostoli cum primùm communicarent, non leguntur prostrati in terram adorasse Sacramentum.

RESPONDEO; Apostoli non debuerunt maiorem honorem exhibere Christo in specie panis latentis, quam in forma humana visibiliter presentis: non autem poterant semper profecti cum Christo agere, & praesertim in cena, quando recumbere cum eo illis necesse erat. Itaque certis vicibus illum prout adorabant, alias autem mente, & animo venerabantur agnoscendo verum Dei Filium. Reliqua Caluini argumenta ex Nicæna Synodo, & ex illa praefatione, *Sursum corda*, & ex aliis quibusdam locis, supra soluta sunt in 2. libro.

QUARTO, argumentatur alij. Si ideo Sacramentum Eucharistiae adorandum est, quia ibi Christus est: igitur omnis creatura adoranda erit, quia in omni creatura Deus est.

RESPONDEO; Longè aliter est Christus in Eucharistia, & in aliis rebus Deus. Nam in Eucharistia vnum tantum suppositum est, idque diuinum; cetera omnia ad aliud pertinent, & cum illo vnum quid faciunt, licet non eodem modo: ideo rectè totum illud simul adoratur, ut antè diximus de Christo vestito. At in aliis rebus Deus quidem est, sed non est vnum suppositum cum illis; neque dici possunt vnum quid, Deus, & creatura in qua est Deus.

QUINTO; Ista adoratio exposita est manifesto periculo idololatriæ; fieri enim potest, ut impius Sacerdos lingua se consecrare, nec tamen re ipsa consecret: igitur omittenda est.

RESPONDEO; Si argumentum valeret, omittenda esset non solum adoratio, sed etiam Communio. Nam Communio exposita est periculo accipiendi merum panem pro corpore Christi. Sed nullum est periculum idololatriæ in eo, qui simpliciter, & bona fide Sacramentum adorat: adoratio enim ex intentione potissimum pendet. Quare sicut is, qui panem non consecratum iniuria afficeret, putans consecratum esse, grauissimè peccasset in Christum: sic etiam contra, qui panem eundem adorat, quod certò credat non esse panem, sed Christum, is proprie, & formaliter Christum adorat, non panem.

SEXTO, Honorius III. instituit, ut Sacramentum adoraretur, & paulò post Urbanus IV. addidit festum diem, & solennem processionem: ergo totus iste ritus nouus est, & ab humano ingenio excogitatus.

RESPONDEO; Honorius, ut ex cap. Sanè, de celebratione Missarum, intelligi potest, non instituit primus Sacramenti huius

huius adoratio nem, sed monuit solùm, vt præsidet Ecclesiæ operam darent, ne tantum Sacramentū debito honore fraudaretur. Urbanus autem IV. instituit quidem primus festum corporis Domini, & solennem illam processionem, & eius decretum confirmavit Clemens V. cum vniuerso Concilio Viennensi, vt habetur in Clementina vnica, de reliquiis, & veneratione Sanctorum; sed ea institutio nullo modo reprehendi potest. Nam aut reprehendenda esset, quia noua, & sine Dei mandato, vel quia sine iusta causa introducta. Nouitas non potest reprehendi: omnia enim festa aliquando fuerunt noua, nec vlla inueniuntur in Testamento nouo ab ipso Christo instituta, vel imperata. Exstant etiã exempla legis veteris. Nam festum sortiu à Mardocheo & Ester, sine vlllo Dei mandato institutum fuit, & ab omni Synagoga receptum, vt patet Ester 9. Festum item victoriae Iudith, institutum fuit ab Hebraeis sine vlllo Dei præcepto, Iud. 16. Denique festum Enceniorum, institutum à Machabæis, 1. Machab. 4. ipse etiam Dominus celebrare de more Iudæorum voluit, Ioan. 10. vt intelligeremus licere Ecclesiæ noua festa introducere.

Fuisse autem optimas rationes eius festi introducendi, patet ex Clementina supra citata; sed duæ videntur præcipuæ. PRIMA est, vt populus Christianus Deo gratias ageret, ob tantum & tam singulare beneficium nobis impensum; quæ ratio est omnium festorum, tum in veteri Testamento, tum in nouo institutorum. Quare nisi quis neget, in hoc Sacramento singulare beneficium à Deo nobis præstitum, aut certe non putet, Deo pro beneficiis gratias esse agendas, non video qua ratione possit hoc festum reprehendere.

ALTERA causa est, vt populus instruaturn circa mysteria fidei nostræ, & eorum assidue recordetur, ac præsertim, quando ea mysteria ab hæreticis oppugnantur: facilius enim rudiores discunt, & retinent mysteria Incarnationis Domini, Passionis, Resurrectionis, Ascensionis, & similia, ex celebratione festorum, quæ singulis annis recurrunt, quàm ex libris, vel concionibus. Pari ratione melius discunt rudiores in Eucharistiæ Sacramento verè esse Christum præsentem, & proinde falsam esse hæreticorum doctrinam, ex publica adoratione totius Ecclesiæ, & honore illo eximio, qui huic Sacramento exhibetur, quàm ex multis concionibus. Quare si hoc festum nondum institutum esset, expediret planè, vt hoc

tempore institueretur, tum vt fideles instrueretur, tum etiam vt re ipsa hæresim confutarent, & fidem veram facto proceharentur.

SEPTIMO, obiicit Kemnitiu argumentum (vt ipse putat) insolubile, contra processionem, & circumgestationem venerabilis Sacramenti. Nam 1. Reg. 4. legimus, filios Israël bona quidem intentione, sed absque Dei mandato, adduxisse arcam Dei in castra, existimantes per eam arcæ circumgestationem se victoriam de hostibus relatuos. Sed contra accidit; nam & exercitus fusus est, & Sacerdotes occisi, qui arcam adduxerant, & ipsa arca ab hostibus capta fuit.

RESPONDEO; Causa tot malorum non fuit arcæ adductio ad castra, sed peccata præterita Israëlitarum, & præcipuus Sacerdotum Ophni, & Phinees filiorum Heli, vt Deus ipse testatur, 1. Reg. 2. & 3. Nam alioqui arca erat in castris, quando insignem victoriam rerulit Saul 1. Reg. 14. & rursus erat in castris, quando Ioab superauit filios Ammon, 2. Reg. 11. Et cum Israëlita, Numer. 14. ab Amalecitis victi sunt, Scriptura monendum putauit, nõ fuisse tunc arcam Dei cum illis, qui præliabantur.

Deniq; placuisse Deo, honorem arcæ impensum in solenni processione, & circumgestatione, siue ipse id mandasset, siue non, perspicuum est ex variis Scripturæ diuinæ testimoniis. Iosue 6. solennis circumgestatio arcæ septem diebus celebrata, effecit, vt Hiericho sine sanguine Hebræorum caperetur, & illa quidem processio à Deo mandata fuit. Sed 2. Reg. 6. & 7. & 3. Reg. 8. solennissimæ, & Deo gratissimæ leguntur processionem, cum arca Domini deferretur de loco in locum, quam tamen Dominus minimè fieri iusserat. Atque hæc de tota controuersia pro instituta breuitate sufficiant.

